

5. Калинин В. А. Германский медиакапитал на рынке СМИ Республики Болгарии // Медиаскоп. – 2005. – № 1. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mediascope.ru/node/131>
6. Лавриненко О. Если кто-то хочет в Польше "сделать интерес", то должен полонизироваться // День. – 2000. – № 67. – 14 апр. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.day.kiev.ua/ru.2000.67/>
7. Пантелеев В. Доллар – лучший цензор. Кто и как контролирует независимые СМИ в странах геополитического окружения Украины // "2000". – 2008. – № 27. – 4-10 июля. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.2000.net.ua/f/58497>
8. Путеводитель по саморегулированию СМИ. Все вопросы и ответы / М. Харасты, Я. Байдар и др.; под ред. А. Улен, Д. Смита. – Вена: Бюро Представителя ОБСЕ по вопросам свободы СМИ. – 2008. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ifap.ru/library/book287.pdf>
9. Свиридов Л. Новая волна увольнений из-за кризиса начинается в ведущих СМИ Польши // РИА Новости. – 2009. – 14 мая. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.rian.ru/crisis_news/20090514/170995096.html
10. СМИ как бизнес: Материалы междунар. конф., г. Тбилиси, 2 ноября 2006 г.. – Вена: Бюро представителя ОБСЕ по вопросам свободы СМИ. – 2007. – 158 с.
11. См. подробнее: Sjurts I. Think global, act local – Internationalisierungsstrategien deutscher Medienkonzerne // Aus Politik und Zeitgeschichte. – 2004. – № 12-13.

**Виходець О. М., Одеський інститут
підприємництва та права**

ЖУРНАЛІСТСЬКА ДИСЦИПЛІНА В ПОЛІТИЧНІЙ КУЛЬТУРІ

В статті предпринята попытка привлечь внимание к журналистской дисциплине, которая не является самоцелью, а только способом ее достижения и сопутных результатов при подготовке к опубликованию информационно-публицистических результатов.

It was became the attempt to attract attention to journalist discipline which is not the selfpurpose. This is the way achieve purpose until publication information.

В основі журналістської дисципліни знаходяться принципи, які відомі з часів грецьких та римських філософів – Платона, Аристотеля, Плутарха, Ксенофонта та ін.

По-перше треба мати окреслення цього поняття, без якого не визначено яку треба дисципліну будувати. На жаль, в сучасній вітчизняній науці це не було зроблено. Це важливе поняття до того, що таке є дисципліна та чи задоволені нею в ЗМІ. Поки вважається, що дисципліна – це виконання інструкцій і внутрішнього розпорядку.

Є поняття військової дисципліни [1, 2], де вона характеризується як додержання порядку і правил. Такий підхід слід розуміти як невідзначеність бюрократичних початків. Бо це не пов'язане з людиною, її можливостями. Для військової служби це зрозуміло, бо треба мати беззаперечне виконання наказів.

Безумовно, підтримувати журналістську дисципліну в ЗМІ треба на засадах інших підстав. По-перше, слід мати відповідь на питання чи потрібна вона в ЗМІ і як журналістська дисципліна і як вона може вплинути на діяльність особи і цілої організації.

Розглядати трудову дисципліну немає сенсу, бо вона не залежить від профілю організації, ні від чисельності співробітників. Але трудова дисципліна – це функція від рівня загальної культури, її складова частина. Низка трудова дисципліна (запізнення на роботу, гаєння робочого часу, невиконання наказів і т. п.) впливає на журналістську дисципліну, від якої залежить якість інформативних матеріалів та публікацій, іноді – їх кількість (чи обсяг). Але це залежить від загальної кваліфікації, рівня журналістської творчості, морально-психологічного стану як особи, так і всього колективу ЗМІ.

Останній момент слід особливо підкреслити тому, якщо в колективі панує атмосфера напруженої творчості, якщо читачі цінують публікації цього ЗМІ а орієнтуються на журналістські поради, якщо в колективі є журналісти готові поділитись своїм досвідом – все це в сукупності формує засади дисципліни. Загальну дисципліну колективу слід вважати центром дисципліни, круг якої формуються фактори її підтримки.

Журналістська дисципліна не так важлива, але важливими є ті результати діяльності ЗМІ, які можуть бути досягнуті за рахунок нормальної дисципліни. Тобто, журналістська дисципліна – не самоціль, а тільки засіб досягнення мети і супроводжувальних результатів.

Психологічний стан журналіста, який впливає на його працездатність, показано на рис. 1. Він має ядро (тобто, центр), від котрого психологічний стан змінюється, проходячи через три прошарки:

I рівень – головні засади культури,

II рівень – головні недоліки культури,

III рівень – допоміжний. На цьому рівні діють фактори, які змінюють співвідношення I та II рівня.

Сенс показаної стрілки полягає в тому, що стан журналіста має тенденцію безперервно поліпшуватись, хоча, іноді, може погіршуватись. (Перший випадок більш ймовірний). Треба мати на увазі, що людина завжди хоче бути краще за рахунок подолання негативів свого світорозуміння та негативів своєї діяльності.

В даному разі мова іде скоріше про самодисципліну, тобто на внутрішній вплив на дисципліну. Але є, також, і зовнішній вплив, який залежить від ідеологічного впливу, а також впливу держави, громади, професії (самодисципліна для журналіста є серйозна потреба, бо надає людині можливості керувати собою). Це ставить дисципліну під контроль свого усвідомлення – моралі, нравственності, гуманізму, ментальності, якості творчості. На психологічний стан людини впливають чисельні фактори. Але їх вплив не є постійним і може змінюватись залежно від обставин (час, погода, нервовий стан, вплив контролера, стан дисципліни). Якщо компоненти негативного впливу будуть зменшуватись (наприклад, об'єктивні обставини), то буде зменшуватись раціональний компонент підтримки дисципліни, а це веде до трансформації дисципліни в самодисципліну. Але це пов'язане зі сумлінністю, яка є регулятором культури у інтелігентних, вихованих людей.

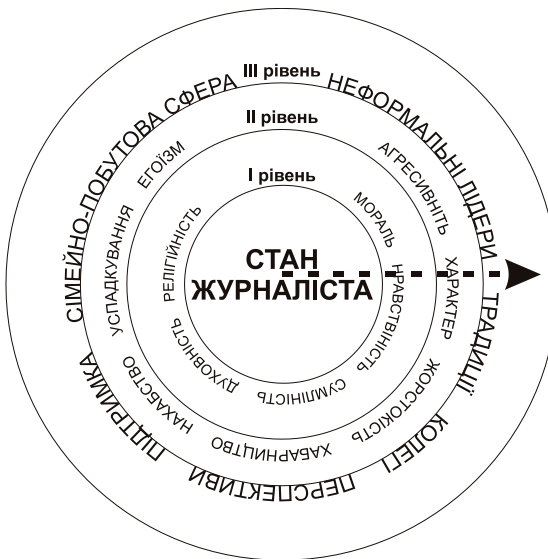

Рис. 1. Структура психологічного стану журналіста

Приходимо до висновку, що в засадах дисципліни знаходиться морально-психологічний стан [3]. Треба розрізняти морально-психологічний стан журналіста і морально-психологічний стан журналістського колективу. Останній складається з морально-психологічного стану окремих співробітників. Але він дуже рідко може бути поганим, тому що існує державна політика в області преси, яка впливає на рух в сторону удосконалення.

Але з суб'єктивістських позицій ситуація в напрямку журналістської дисципліни може бути задовільною, чи незадовільною. Як першу, так і другу треба аналізувати з завданням скоріше подолати одні негативи і не допустити появи нових.

Сформулюємо принципи журналістської дисципліни:

1. Культура ЗМІ складається з культури особової окремих журналістів.
2. Трудову дисципліну в ЗМІ контролює керівництво.
3. Творча дисципліна регулюється морально-психологічними факторами.
4. Організаційно-корпоративна культура ЗМІ здійснюється всім колективом.

Всі 4 принципи повинні здійснюватись комплексно і одночасно. Дія тільки 1-2 принципів приведе до порушення процесу діяльності ЗМІ.

Виходячи із цих принципів бачимо, що засади журналістської дисципліни повинні бути закладені в самому понятті. Тому вважаємо за потрібним визначити її таким чином: Журналістська дисципліна – це оперативне балансування між державними, громадськими, соціально-економічними інтересами суспільства – з одного боку; а з другого боку – соціально-психологічними потребами журналіста; – з метою задоволення інформаційних, творчих, моральних та споживацьких потреб.

Журналістська дисципліна основана на такому:

- усвідомлення своїх обов'язків,
- необхідності постійного зростання якості інформативно-публіцистичних матеріалів,
- постійне підвищення журналістської кваліфікації,
- формування нових ідеологічних аспектів,
- пошуки нових методів укріплення журналістської дисципліни.

В сучасний момент необхідне зростання журналістської дисципліни по таким причинам:

- необхідність укріплення демократії,
- можливі зміни в деяких аспектах соціально-економічної політики,

- зростає соціальна напруга,
- поширюються та ускладнюються завдання,
- нових заходів та методів потребує виховання молоді.

Журналістами не народжуються, ними становляться. Становлення це проходить не гладко і не безболісно. Головна проблема на цьому шляху – це дефіцит часу. Для подолання необхідний спокій, витримка, розсудливість, вміння керувати своєю поведінкою. Максимального успіху досягає той, хто вміє поєднати відомість з професіоналізмом. Без дисципліни все це неможливе.

Особлива роль в підтримці журналістської дисципліни належить редакторам та керівництву. Питання журналістської дисципліни вони повинні постійно аналізувати, а саме:

- моральні і матеріальні орієнтації,
- моральні норми, якими керується суспільство,
- міжособистісні взаємовідносини,
- творча якість та швидкість підготування матеріалу для публікації,
- колективні думки та механізм їх формування,
- реагування на критику, стягнення,
- додержання традицій,
- стан здоров'я співробітників,
- причини незадоволення життям, роботою,
- психологічна несумісність,
- згуртованість колективу.

Для уявлення корпоративних відношень, що складають поняття журналістської дисципліни, були побудовано 6-ти позиційні моделі. Їх наведено на рис. 2.

Рис. 2. Модель соціальних комунікацій

Зробимо експертну оцінку групи з 5 осіб по 10-ти бальній системі. Експерти рівні за віком, статтю, освітою. Отримані дані наведені в табл. 1:

Таблиця 1

**Комунікативні зв'язки
в системі журналістської дисципліни**

	Експерт	Характерні риси (фактори) , в балах					
		Соц.- психол. фактори	Матер. забезп.	Творчі можли- вості	Харак- тер	Відно- шення читачів	Моральне заохо- чення
1	А	6	3	8	5	2	0
2	Б	3	2	6	7	1	2
3	В	4	3	7	5	3	0
4	Г	4	2	9	6	0	1
5	Д	7	3	10	5	2	3
6	Средн.	5,2	2,6	8,0	5,6	1,6	1,2

Зробивши парне порівняння по не головним факторам дисципліни отримаємо такі висновки: Для підтримки журналістської дисципліни необхідно головне – це творчість, а не головне – моральне заохочення.

Література:

1. Барій М. Й. Основи морально-психологічного забезпечення дисципліни у військовому підрозділі / М. Й. Барій та ін. – Львів: Львівська політехніка, 1996. – 63 с.
2. Уинделл Д. Дисципліна / Д. Уинделл. – М.: Авиценна, 1996. – 157 с.
3. Виходець О. М. Засади культури організації / О. М. Виходець. – Одеса: Олтех, 2008. – 140 с.

*Вільчинська І. Ю., Київський національний
університет культури і мистецтв*

ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ПОЄДНАННЯ ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ МОТИВАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

В статье проанализированы различные теоретические подходы к пониманию феномена политической социализации. Определены теоретические основы политической социализации как комплексного процесса, который является диалектическим взаимодействием внутренних и внешних факторов, помогающих индивиду адаптироваться к трудным условиям общественно-политической реальности и определяют мотивацию его личного развития.